

מסורת הש"ם

א) ז"ל רב הכנא וכן הוא גרסת הרמ"ש, ב) ב"מ קח; א) נ"יל דלמר יעזרן, ד) לעיל טו, א) ז"ל רב אפי וכן הוא גרס' הרמ"ש, ו) ומפרש"י ב"מ ל: ד"ה דיני דמגומתא גרסה דגרס הכא בגומתא ע"ש ופירש"י דהכא וז"ע קלמ וגו' הערוך בערך גמ ב' דריוני בגימי פ"י כנח בגיאות בלי טעהא, ו) לעיל סו: כלים פכ"ז מ"ח, ח) וקדושין כג: ט) לעיל סא, ו) נס"א א"עו, ב) ד"ה אחר,

➤➤➤

הגהות הב"ח

א) גבי א"נהו נמי אחד דמומא שדי: ב) רש"י ד"ה מתשכחו וכו' לעוצא. י"ב ע"ל בדף סו ע"ב:

➤➤➤

גליון הש"ם

גבי קסבר יאוש כדי לא קני. תמנה לי כסוגא דלעיל דף סו ע"ב דהקשה אמי דל"י מעורות של עבדא: וכו' הא מתניתא דהכא מוכח כר"י דע"כ יאוש לתוך לא קני: שם י"ש אלא לטפיס עבד. עין שרבוין דף סג ע"א תר"ה בן נח: רש"י ד"ה הרי אלו שלו וכו' ושינוי רשות. ק"ל דל"כ האך אמרי' בגמ' קסברי יאוש כדי ל"ק הא הרי יאוש ושינוי רשות אלא ע"כ דלא מקרי שינוי רשות כמיס' מוס' לעיל דף סו ואי דבסבא וז דמוספ' פלגי מתני' וצריכתא מתני' ס"ל דמקרי שינוי רשות אי"כ אף אמרי' אי"ד אס נא וכו' מ"ט יאוש כדי קני הא י"ל דס"ל מתניתא דמקרי שי"ר וז"ע: שם ד"ה צריכתא בגמא. דרש"י ב"מ דף ל ע"ב הדיא הכן כאן גומתא ובמרוץ ערך מנסתא הרי"ז דניי דמגומתא ופי' דדנין דנקוט: תוס' ד"ה עד וכו' להפסיד בשביל בן. עין ב"ב דף כא ע"א מוס' ד"ה ולא לסופר:

➤➤➤

רבינו הגאול

לא אמרן אלא בדיני דמגומתא. פ"י דין של אומות העולם של הדיעות שדנין בבסות, כדאמרינן בגמ' נטלו מוכסין. לא שנו אלא בליטטים גוי דדיני בגיח, פ"י גויס שדנין בשמא ובשדור ובאונס ובנאות, ולא מיאש. אבל בליטטים ישראל, כיון דכי מייחי ליה לבית דין אומר בית דין מי יימר דהאי ליטטים הוא ומי יימר שזה חמורך אויש מיאש דאמר מי יימר דמחוייב ליה ביה דינא. וכיון דמיאש מותר ליקח מליטטים ישראל. גויס דדייני בגיח. פ"י כנח בגיאות בלא טענה.

הגוזל ומאכיל פרק עשירי בבא קמא

אפומא דחד. ונמנא שהפסידו שלא כדין: **דמגיססא**. בני כפר

שאין יודעין לדון במשפט: **זי דוואר**. שלטון: **חד אמומתא** שזו **ליה**. על פי עד אחד אין מויליין ממון אבל מחייבין בעל דין שצועה להכחיש העד כדין תורה. לשון אחר דמגומתא אנסין בחוקה כמו

אפומא דחד ולא אמרן אלא חד אבבל בתרי לא וחד נמי לא אמרן אלא בדיני דמגיסתא אבל בי דוואר יאינהו נמי א) חד אמומתא שדו ליה אמר רב אשי כי הוינא בי ב) רב הונא איבעיא לן אדם חשוב דסמכי עליה כבי תרי מפקי ממונא אפומיה ולא איבעי ליה לאסהודי או דלמא כיון דאדם חשוב הוא לא מצי משתמיט להו ומצי לאסהודי תיקן אמר רב אשי האי בר ישראל דובין ליה ארעא לעובר כוכבים אמצרא דבר ישראל חבריה משמתינן ליה מאי טעמא אי נימא משום דינא דבר מצרא ו)האמר מר זבין מעכו"ם יובין לעכו"ם ליכא משום דינא דבר מצרא אלא ו)דאמר' ליה ארבעית לי אריא אמצראי ה'משמתינן ליה עד דקביל עליה כל אונסא דאתי מחמתיה: **במתני'** ונטלו מוכסין את חמורו ונתנו לו חמור אחר נטלו לסטים את כסותו ונתנו לו כסות אחרת הרי אלו שלו מפני שהבעלים מתייאשין מהן: והמציל מן הנחר או מן הגייס או מן הלספין אם נתייאשו הבעלים הרי אלו שלו וכן נחיל של דבורים אם נתייאשו הרי אלו שלו

א"ר יוחנן בן ברוקה ה'נאמנת אשה או קטן לומר מכאן יצא נחיל זה ומהלך בתוך שדה חבירו להציל את נחילו ואם הויק משלם מה שהויק אבל לא יקוץ את סוכו על מנת ליתן את הדמים ר' ישמעאל בנו של ר' יוחנן בן ברוקה אומר אף קוץין ונותן את הדמים: **גמ'** תנא אם נטל מחזיר לבעלים הראשונים קסבר ו)אוש כדי לא קני ומעיקרא באיסורא אתא לידיה ואיכא דאמרי א)אם בא להחזיר יחזיר לבעלים ראשונים מ"ט ו)אוש כדי קני מיהו אי אמר אי אפשר בממון שאינו שלי מחזיר לבעלים הראשונים: הרי אלו שלו מפני שהבעלים כו': אמר ר)רב אשי ו)לא שנו אלא לסטים עובר כוכבים אבל ליסטים ישראל לא סבר למחר נקיטנא ליה בדינא מתקף לה רב יוסף ואדרבה איפכא מסתברא עכו"ם דדייני ב)בגיתי לא מייאש ישראל כיון דאמרי מימר מייאש אלא אי איתמר אסיפא איתמר המציל מן העכו"ם ומן הלסטים אם נתייאשו הבעלים אין סתמא לא לא שנו אלא עכו"ם משום דדייני בגיחי אבל לסטים ישראל כיון דאמרי מימר מייאש ו)תנן התם עורות של בעל הבית מחשבה מטמאתן ושל עבדן אין מחשבה מטמאתן של גולן אין מחשבה מטמאתן ושל גנב מחשבה מטמאתן ר"ש אומר ו)חילוף הדברים של גולן מחשבה מטמאתן של גנב אין מחשבה מטמאתן לפי שלא נתייאשו הבעלים אמר עולא מחלוקת בסתם אבל בידוע דברי הכל יאוש קני רבה אמר בידוע נמי מחלוקת א"ל אביי לרבה לא תיפלוג עליה דעולא דתנן במתני' בוותיה לפי שלא נתייאשו הבעלים טעמא דלא נתייאשו הבעלים אבל נתייאשו הבעלים הרי אלו שלו אמר ליה אנן לפי שאין יאוש לבעלים מתנינן לה תנן נטלו מוכסין חמורו כו' מני אי רבנן קשיא גולן אי ר"ש קשיא גנב בשלמא לעולא דאמר בידוע קני הכא נמי בידוע ודברי הכל אלא לרבה דאמר בידוע נמי מחלוקת הא מני לא רבנן ולא ר"ש בלסטים מזויין ור"ש היא אי הכי היינו גולן תרי גוויי גולן ת"ש והגנב והגולן והאנס הקדשן הקדשן תרומתן תרומה ומעשרותן מעשר מני אי רבנן קשיא גולן אי ר"ש קשיא גנב בשלמא לעולא דאמר בידוע קני הכא נמי בידוע ודברי הכל היא אלא לרבה דאמר בידוע נמי מחלוקת הא מני לא רבנן ולא ר"ש הכא נמי בלסטים מזויין ור' שמעון היא אי הכי היינו גולן תרי גוויי גולן ואי בעית אימא הא מתניתא רבי היא דתניא רבי אמר גנב כגולן וקיימא

מוכס: אנס. דקמני גצי גולן הוי חמסן דהיב זוזי: ורבי שמעון היא. דלמר גולן קני: וקיימא

קיד.

ולא אמרן אלא חד אבב בתרי לא. וא"ת והא לעיל שרי להפקעת הלואה וא"כ מפסידים אותו הרצה שאם היה רוצה יכול לכפור וי"ל דמכל מקום לא משמתינן ליה כיון שאין משלם על ידס אלא מה שחייב לו: **ליכא** משום דינא דבר מצרא. פירשתי בפרק המקבץ (ב"מ דף קח:): **עד דמקבץ עירייה כו'**. אומר ר"ת דהיינו דוקא כשישראל רוצה ליתן לו כמו שנותן לו העכו"ם אבל אם העכו"ם רוצה ליתן לו יותר ו)אין להפסיד בשביל כן: **תנא ואם נטל כו'**. מפורש לעיל במרוצה (דף קו, ט):

רבה אומר בידוע נמי מחלוקת. והא דלמר במרוצה (לעיל דף קח.) ואף רבי אלעזר סבר חיוביה לאחר יאוש כו' עד דפריך ודלמא דשמעי' דלייאש האי פירכא לא אמי אליצא דרצה דליהו לא מפליג מדי בין סתם לידוע: **לפי שאין יאוש אבעלים מתנינן דה.** אין מגיה המשנה אלא כך מפרש שלא נתייאשו הצעלים כללס אפילו אומרים שנתייאשו:

היינו גולן. ואפי' למ"ד או לסטים מזויין גנב הוא לענין שמלס כפל אבל מ"מ גולן הוא דמקרי: **ת"ש הגנב והגולן**. ומשום דמיטמר מאינשי קרי ליה גנב אע"ג דלא משלם כפל למ"ד (שם) גולן הוא: דתקנה

א"ר יוחנן בן ברוקה ה'נאמנת אשה או קטן לומר מכאן יצא נחיל זה ומהלך בתוך שדה חבירו להציל את נחילו ואם הויק משלם מה שהויק אבל לא יקוץ את סוכו על מנת ליתן את הדמים ר' ישמעאל בנו של ר' יוחנן בן ברוקה אומר אף קוץין ונותן את הדמים: **גמ'** תנא אם נטל מחזיר לבעלים הראשונים קסבר ו)אוש כדי לא קני ומעיקרא באיסורא אתא לידיה ואיכא דאמרי א)אם בא להחזיר יחזיר לבעלים ראשונים מ"ט ו)אוש כדי קני מיהו אי אמר אי אפשר בממון שאינו שלי מחזיר לבעלים הראשונים: הרי אלו שלו מפני שהבעלים כו': אמר ר)רב אשי ו)לא שנו אלא לסטים עובר כוכבים אבל ליסטים ישראל לא סבר למחר נקיטנא ליה בדינא מתקף לה רב יוסף ואדרבה איפכא מסתברא עכו"ם דדייני ב)בגיתי לא מייאש ישראל כיון דאמרי מימר מייאש אלא אי איתמר אסיפא איתמר המציל מן העכו"ם ומן הלסטים אם נתייאשו הבעלים אין סתמא לא לא שנו אלא עכו"ם משום דדייני בגיחי אבל לסטים ישראל כיון דאמרי מימר מייאש ו)תנן התם עורות של בעל הבית מחשבה מטמאתן ושל עבדן אין מחשבה מטמאתן של גולן אין מחשבה מטמאתן ושל גנב מחשבה מטמאתן ר"ש אומר ו)חילוף הדברים של גולן מחשבה מטמאתן של גנב אין מחשבה מטמאתן לפי שלא נתייאשו הבעלים אמר עולא מחלוקת בסתם אבל בידוע דברי הכל יאוש קני רבה אמר בידוע נמי מחלוקת א"ל אביי לרבה לא תיפלוג עליה דעולא דתנן במתני' בוותיה לפי שלא נתייאשו הבעלים טעמא דלא נתייאשו הבעלים אבל נתייאשו הבעלים הרי אלו שלו אמר ליה אנן לפי שאין יאוש לבעלים מתנינן לה תנן נטלו מוכסין חמורו כו' מני אי רבנן קשיא גולן אי ר"ש קשיא גנב בשלמא לעולא דאמר בידוע קני הכא נמי בידוע ודברי הכל אלא לרבה דאמר בידוע נמי מחלוקת הא מני לא רבנן ולא ר"ש בלסטים מזויין ור"ש היא אי הכי היינו גולן תרי גוויי גולן ת"ש והגנב והגולן והאנס הקדשן הקדשן תרומתן תרומה ומעשרותן מעשר מני אי רבנן קשיא גולן אי ר"ש קשיא גנב בשלמא לעולא דאמר בידוע קני הכא נמי בידוע ודברי הכל היא אלא לרבה דאמר בידוע נמי מחלוקת הא מני לא רבנן ולא ר"ש הכא נמי בלסטים מזויין ור' שמעון היא אי הכי היינו גולן תרי גוויי גולן ואי בעית אימא הא מתניתא רבי היא דתניא רבי אמר גנב כגולן וקיימא

א"ר יוחנן בן ברוקה ה'נאמנת אשה או קטן לומר מכאן יצא נחיל זה ומהלך בתוך שדה חבירו להציל את נחילו ואם הויק משלם מה שהויק אבל לא יקוץ את סוכו על מנת ליתן את הדמים ר' ישמעאל בנו של ר' יוחנן בן ברוקה אומר אף קוץין ונותן את הדמים: **גמ'** תנא אם נטל מחזיר לבעלים הראשונים קסבר ו)אוש כדי לא קני ומעיקרא באיסורא אתא לידיה ואיכא דאמרי א)אם בא להחזיר יחזיר לבעלים ראשונים מ"ט ו)אוש כדי קני מיהו אי אמר אי אפשר בממון שאינו שלי מחזיר לבעלים הראשונים: הרי אלו שלו מפני שהבעלים כו': אמר ר)רב אשי ו)לא שנו אלא לסטים עובר כוכבים אבל ליסטים ישראל לא סבר למחר נקיטנא ליה בדינא מתקף לה רב יוסף ואדרבה איפכא מסתברא עכו"ם דדייני ב)בגיתי לא מייאש ישראל כיון דאמרי מימר מייאש אלא אי איתמר אסיפא איתמר המציל מן העכו"ם ומן הלסטים אם נתייאשו הבעלים אין סתמא לא לא שנו אלא עכו"ם משום דדייני בגיחי אבל לסטים ישראל כיון דאמרי מימר מייאש ו)תנן התם עורות של בעל הבית מחשבה מטמאתן ושל עבדן אין מחשבה מטמאתן של גולן אין מחשבה מטמאתן ושל גנב מחשבה מטמאתן ר"ש אומר ו)חילוף הדברים של גולן מחשבה מטמאתן של גנב אין מחשבה מטמאתן לפי שלא נתייאשו הבעלים אמר עולא מחלוקת בסתם אבל בידוע דברי הכל יאוש קני רבה אמר בידוע נמי מחלוקת א"ל אביי לרבה לא תיפלוג עליה דעולא דתנן במתני' בוותיה לפי שלא נתייאשו הבעלים טעמא דלא נתייאשו הבעלים אבל נתייאשו הבעלים הרי אלו שלו אמר ליה אנן לפי שאין יאוש לבעלים מתנינן לה תנן נטלו מוכסין חמורו כו' מני אי רבנן קשיא גולן אי ר"ש קשיא גנב בשלמא לעולא דאמר בידוע קני הכא נמי בידוע ודברי הכל אלא לרבה דאמר בידוע נמי מחלוקת הא מני לא רבנן ולא ר"ש בלסטים מזויין ור"ש היא אי הכי היינו גולן תרי גוויי גולן ת"ש והגנב והגולן והאנס הקדשן הקדשן תרומתן תרומה ומעשרותן מעשר מני אי רבנן קשיא גולן אי ר"ש קשיא גנב בשלמא לעולא דאמר בידוע קני הכא נמי בידוע ודברי הכל היא אלא לרבה דאמר בידוע נמי מחלוקת הא מני לא רבנן ולא ר"ש הכא נמי בלסטים מזויין ור' שמעון היא אי הכי היינו גולן תרי גוויי גולן ואי בעית אימא הא מתניתא רבי היא דתניא רבי אמר גנב כגולן וקיימא

מוכס: אנס. דקמני גצי גולן הוי חמסן דהיב זוזי: ורבי שמעון היא. דלמר גולן קני: וקיימא

עין משפט ונר מצוה

נח א ב טוש"ט ח"מ סי' כח סעיף ד בנ"ה: גו גו מ"י פ"ב מהל' שבטס הלכה ו סמג עשין כב טוש"ט ח"מ סי' קטע סעיף לח: גז ד (מ"י) שם טוש"ט שם סעיף לו: גח ה מ"י שם הלכה ז ופ"ו מהל' ח"מ הל' יד סי' ח סמג שם וסי' קו טוש"ט ח"מ שם סעיף מ וטוש"ט י"ד סי' שלד סעיף מג:

גכ ו מ"י פ"ה מהלכות גולה ואברה הל' י סמג עשין מב טוש"ט ח"מ סי' שסט סעיף ה: גד ז מ"י שם פ"ו הל' ב ועין בהשגות ובזמ"מ ופי"א הל' י סמג שם טוש"ט ח"מ סי' רנע סעיף ז וסמין סמג סעיף א: גה ח מ"י פ"ו שם הל' טו סמג שם טוח"מ סי' שפ:

גכ ט י מ"י שם הל' יד סמג שם טוח"מ שם: גכ כ מ"י פ"ה שם הלכה י סמג שם טוש"ט ח"מ סי' שסט סעיף ה: גדר ל מ מ"ש שם פ"ו הלכה ג סמג שם טוש"ט ח"מ סי' שסח:

➤➤➤

הגהות מהר"ב

רנשבורג

א) תר"ה היינו גולן ואפילו למ"ד. י"ב לעיל זו דף עט:

➤➤➤

לעזי רש"י

גידור"א. (אינו לעי'.) אולי צ"ל (גידור).

➤➤➤

מוסף רש"י

עורות של בעל הבית מחשבה מטמאתן. בעל הבית א"י עשוי למוכרין ועושה מן מטות ודולבנקאות וקטבלאות ומשמש עליון לדבר שלאי לו כלל חסרון מלכסה מקבלין עומתא כגון לכסין חבילות סוסים ופדרים, כמו שעושין מעורות דובין, מ"ט דסתם גילות ליכא יאוש, דכיון דידע מאן שקליה אולי ומכע ליה לדינא (שם.) חילוף הדברים. סתם גולה איכא יאוש, דכיון דלעניה גולה מנייה אינש אלמא הוא, אכל סתם גיניה ליכא יאוש, דסגר משכנתא ליה לגנב (שם ובניי"ז קדושין ב:.) והאנס, חמסן דהיב דמי (לעיל טו.) הקדשן הקדש. ואסור ליהנות (שם.) ותרומותן תרומה. אסור לריס (שם.)